

# Lustracija - pokazatelj ekonomskoga napretka

## Sedma tribina o lustraciji

Vjenceslav Janjić

Često se čuje da događaje iz prošlosti treba ostaviti povjesničarima, a da ljudi sadašnjosti svoj pogled trebaju isključivo usmjeriti prema budućnosti. No ako je pogled prema sutra zamračen i nedovoljno jasan zbog svega onog što je bilo jučer, i budućnost će biti maglovita i prepuna mogućnosti da se i u budućim vremenima prošlost, koliko god ona bila tragična, ponovno ponovi. Takva razmišljanja čula su se na okruglom stolu u rodnoj kući Lavoslava Ružičke u Vukovaru, održanu u ponedjeljak 1. veljače.

Na početku rada okruglog stola s temom «Hrvatska treba lustracije» okupljene je pozdravila prof. Lidija Miletić, predsjednica Ogranaka Matice hrvatske Vukovar. Potom je govorio uvodničar Zorislav Lukić, glavni tajnik Matice hrvatske. To je prvi skup takve vrste koji je održan izvan Zagreba. Dosad ih je bilo šest, a sedmi je održan upravo u Vukovaru, rekao je Lukić. «Naša inicijativa nosi ime '1481 EU'. Time smo željeli poručiti da nam je poticaj za ovakav rad dala upravo rezolucija Vijeća Europe iz siječnja 2006. godine. U toj rezoluciji stoji da Vijeće Europe osuđuje sve donedavne totalitarne režime u Europi, među kojima izdvaja fašizam, komunizam i nacizam. Lustracija je provedena u svim članicama Europske unije, osim u Sloveniji i Hrvatskoj. One su potrebne ne radi revanšizma, nego posvema radi civilizacijske nužnosti, a nadasve radi ekonomskoga napretka», rekao je Lukić i nastavio: «One zemlje koje su uspješno provele lustraciju ekonomski su napredovale, što očitno potvrđuje primjer Njemačke i Poljske. Zemlje Jugoistočne Europe, kao što su Makedonija i Albanija, provele su također lustraciju. Čak je i Srbija provela jedan vid lustracije. Stoga naša inicijativa smatra da je lustracija civilizacijski čin.»

Gost tribine dr. Dražen Živić, s Instituta Ivo Pilar, najviše je vremena posvetio rezultatima ankete koju je Institut proveo 2014. godine na tisuću ispitanika. U an-

keti su bila postavljena dva pitanja. Na prvo: «Jeste li za ili protiv kažnjavanja zločina iz doba komunizma?», «izrazito sam protiv» odgovorilo je 17,7 posto ispitanika, «uglavnom sam protiv» 11,5, a «nisam ni za niti protiv» čak 39,8 posto ispitanika. To je pokazatelj, naglasio je dr. Živić, da su naši ljudi neupućeni u tu problematiku. Odgovornost za takvo stanje, po mišljenju predavača, uglavnom leži na medijima, koje u velikoj mjeri kontroliraju i tako stvaraju javno mišljenje. «Svrha lustracije bila bi sprječavanje bivših nositelja visokih dužnosti u Komunističkoj partiji te UDBI ili KOS-u da i danas budu nositelji vlasti, sjede

na vrlo visoko pozicioniranim službama u državi ili rade kao urednici ili pak novinari, primjerice u žutom tisku.»

Drugo pitanje u istraživanju glasilo je: «Nakon izručenja Perkovića i Mustača Njemačkoj u Hrvatskoj se ponovno raspravlja o tome treba li zabraniti obnašanje odgovornih političkih dužnosti onima koji su to činili za vrijeme komunizma (lustraciji). Što Vi mislite, treba li obnašanje političkih dužnosti zabraniti?» Čak 35,7 posto ispitanika izjasnilo se da ne zna. «I ti odgovori također potvrđuju kako su naši ljudi neupućeni u tu problemati-

ku. Osim toga i visoki su medijski djelatnici djeca bivših komunista. Dojučerašnja nomenklatura nije dala da se o toj temi javno povede rasprava. Njihov redovit odgovor bio je da bi to stvorilo nove podjele u hrvatskom društvu i da bi se tek tada dogodio revanšizam.»

Na okruglom stolu u Vukovaru govorili su još Karolina Vidović Krišto i Krešimir Čokolić. Drugi tematski dio okrugloga stola odnosio se uglavnom na pozitivne pomake koje je polučila lustracija u gotovo svim zemljama Europske unije glede gospodarstva. Najbolji primjer za to je Poljska, koja je lustraciju provela najdosljednije te gospodarski i geopolitički utjecaj nije izostao. Isto vrijedi i za istočni dio Njemačke, a tomu treba pridodati Mađarsku i Češku. To su, istaknuto je, najsvjetliji primjeri zašto je lustracija nužna u zemljama u kojima je vladao totalitarni državni sustav. ■

**«One zemlje koje su uspješno provele lustraciju ekonomski su napredovale, što očitno potvrđuje primjer Njemačke i Poljske. Zemlje Jugoistočne Europe, kao što su Makedonija i Albanija, provele su također lustraciju. Čak je i Srbija provela jedan vid lustracije. Stoga naša inicijativa smatra da je lustracija civilizacijski čin.»**



● I visoki su medijski djelatnici djeca bivših komunista, moglo se čuti na skupu

Stjepan V. Janjić